

GERONTOPSYKOLOGISK SELSKAB

Generalforsamling den 15. november 2014 i Dansk Psykologforening, København

1. Valg af dirigent og referent

Henrik Brogaard valgt som dirigent. Susanne Bollerup Overgaard som referent.

2. Godkendelse af dagsorden

Godkendt uden kommentarer

3. Beretning om Selskabets virksomhed i det forløbne år ved formand Mads Haaning

Sidste års GF fandt sted den 30. september 2013 i DP, Århus. Der er tradition for at indlede GF med et Årsmøde, som denne gang bestod af et 2-dages kursus. På den første dag 30. september underviste psykolog Malene Flensborg Damholdt i "Udredning samt teori om kognitive vanskeligheder, psykiatriske symptomer og demens blandt ældre med Parkinsons Sygdom og parkinsonisme". Dagen efter underviste bestyrelsesmedlem Anna Aamand i "Demenssygdommenes psykiatri – psykologisk udredning og intervention over for personer med svær demens, psykiatriske symptomer og udfordrende adfærd". Kurset godkendtes under Gerontopsykologisk specialiseringsmodul, og var spændende og velbesøgt.

Der er til GF i år ikke arrangeret noget Årsmøde. Det skyldes, at det har været et særdeles turbulent år for Selskabet, og det har været nødvendigt at bruge de frivillige kræfter i bestyrelsen på organisatoriske forhold. Som kompensation har vi – i forbindelse med GF – valgt at bestyrelsesmedlemmerne kort fortæller hvilket område inden for gerontopsykologien de interesserer sig for og har erfaring med. Dette mhp. at synliggøre den faglige bredde i bestyrelsen, som kan være nyttig at vide, fx hvem man skal henvise til i forbindelse med henvendelse fra pressen eller hvem man med fordel kan spørge om et problem.

Bestyrelsen konstituerede sig i oktober 2013. Formand Mads Greve Haaning, kasserer Kim Carlsen og sekretær Lise Bender accepterede at fortsætte deres funktioner og bestyrelsen bestod derudover af Anna Aamand, Henrik Brogaard, Susanne Kaagaard, Michala Fog Hansen og suppleant Sofie Nautrup Nielsen. Henrik Brogaard og Michala Fog Hansen har i årets løb valgt at forlade bestyrelsen.

Bestyrelsen har afholdt to ordinære bestyrelsesmøder, et i København og et i Århus, og flere ekstraordinære bestyrelsesmøder i København. Fokus i årets løb har været kampen for at beholde vores specialist uddannelse, DP's GF i foråret 2014, Den Nordiske Gerontologisk Kongres i Göteborg i maj 2014 samt, her i efteråret, deltagelse i DP-regi i diverse udvalg og arrangementer, som konsekvens af GF beslutninger i foråret.

Kampen for at redde vores specialistuddannelse har været dramatisk. DP's bestyrelse nedsatte, som en del af den igangværende reformering af DP, et såkaldt "Visionsudvalg" med fokus på reformering af specialistuddannelserne. Det indstillede den 4. oktober 2013 til bestyrelsen at afvikle specialistuddannelserne inden for pædagogisk psykologi, gerontopsykologi, sundhedspsykologi, psykotraumatologi og psykopatologi med den primære begrundelse, at der i de sidste fem år har været for få specialister igennem. Bestyrelsen 1. behandlede forslaget den 10.

oktober og godkendte indstillingen, hvorefter det blev sendt i høring i de fem berørte fagnævn og tilhørende selskaber samt i specialistudvalget (SPU) – med den sædvanlige korte tidsfrist for at svare, tyve dage!

For Gerontopsykologisk fagnævn og selskab var det en forvirrende udvikling. DP's bestyrelse havde kort forinden godkendt vores strategipapir, som foreningens politik på området. Og vi havde fået vores repræsentation i EFPA's standing committee on Geropsychology tilbage. Næste skridt er så, at de nedlægger os! Vi har svært ved at se den røde tråd i den slags beslutninger. Vi indsendte et kollektivt gennearbejdet høringssvar og anbefalede, ikke overraskende, at bibeholde den gerontopsykologiske specialistuddannelse, samtidig med at der arbejdes med at smidiggøre og justere indholdet, så det matcher gerontopsykologers behov. Vi anbefaler, som fagnævnet allerede havde gjort i den igangværende revision af specialistuddannelsen, at specialet, i lighed med andre mindre specialer, indeholdes i et voksenspeciale, hvor gerontopsykologi bliver et subspeciale. Og vi anbefaler at brede det gerontopsykologiske felt ud, så det kommer til at rumme elementer fra neuropsykologi, psykoterapi, det kliniske gerontopsykologiske felt samt arbejds- og organisationspsykologi. Fælles for fire af de fem høringssvar er et ønske om at fastholde deres specialistuddannelser. Parallelt hermed rejste der sig en heftig debat over mailen mellem de berørte fagnævn og selskaber. Der var udbredt utilfredshed med især den uigennemtænkte, uigennemtsigtige, udemokratiske proces, der fører frem til afviklingen, og manglen på en argumenteret begrundelse for den.

Høringssvarene blev sammen med Visionsgruppens svar på de anførte problematiseringer sendt til 2. høring i DP's bestyrelse, og de behandlede sagen den 18. december. Tre fra gerontopsykologisk selskabs bestyrelse overværede bestyrelsesmødet, hvor bestyrelsen endeligt tilsluttede sig Visionsudvalgets indstilling, og det var ikke beroligende. Der var ingen diskussion af høringssvarene, og forslag om, at udsætte afviklingen, mens man arbejdede på en mere fleksibel og tilfredsstillende specialistuddannelse, blev ignoreret.

Den 18. januar indsendte formændene for henholdsvis Gerontopsykologisk selskab og fagnævn et indlæg til PsykologNyt om den utilfredsstillende proces. På Formandskollegiemødet den 24. januar blev der udtrykt utilfredshed med lukningen af de 5 specialer og givet udtryk for at processen har været udemokratisk. Utilfredsheden bredte sig herefter i DP's bagland, og den 30. januar 2014 tilbagerullede bestyrelsen deres tidligere beslutning om at afvikle de fem specialistuddannelser. Formanden skriver, at "tilbagerulningen er sket med baggrund af de drøftelser og henvendelser, som er fulgt i kølvandet på beslutningen, og i erkendelsen af, at den nødvendige strategiske udvikling af efteruddannelsesmulighederne på fagområderne kun er mulig med jeres faglige bidrag til arbejdet". Resultatet af denne kamp afspejler eksemplarisk hvorledes det er muligt, når man står sammen, som de berørte selskaber gjorde, at få omstødt en beslutning på højeste niveau. Arbejdet med at revidere specialistuddannelserne fortsætter hermed på det tidligere grundlag. Der har siden været afholdt et møde, 29. oktober 2014, hvor Anna Aamand og Kim Carlsen repræsenterede gerontopsykologisk specialistuddannelses interesser. De forsamlede stillede krav om løbende at blive orienteret og have indflydelse på fornyelsesprocessen.

Det næste afgørende skridt finder sted på DP's GF den 22.-23 marts 2014. Gerontopsykologisk selskab og fagnævn stillede to forslag. 1. *DP skal arbejde for at oprette stillinger på det gerontopsykologiske område*, og 2. *DP skal arbejde for at etablere forskning og undervisning i gerontopsykologi på universiteterne*. Før forslagene kom til afstemning var der blevet vedtaget en Psykologikampagne 2 med fokus på det offentlige område, og formanden for DP forsøgte at få os få

til trække forslagene tilbage med henvisning til, at de blev varetaget af Psykologkampagne 2. Anna, der præsenterede forslagene, svarede med sit berømte "no way", forslagene kom til afstemning, og de blev vedtaget med overvældende flertal. Tak til de andre selskaber for opbakningen.

I forlængelse af GF-beslutninger, DP's forpligtelse til at arbejde for at fremme det gerontopsykologiske felt og Psykologkampagne 2, har DP etableret en *ekspertgruppe*. Formand er Anna Aamand, der samtidig er blevet medlem af Social og Sundhedspolitisk udvalg, som ekspertgruppen refererer til. De øvrige gerontopsykologiske eksperter er Kim Carlsen, Iben Ljungmann og Susanne Bollerup Overgaard. Derudover er neuropsykolog Lajla Øksnebjerg medlem og en sekretær fra DP. Ekspertgruppen mødes første gang 9. december 2014.

Næste store begivenhed har været den 22. Nordiske Gerontologiske Kongres 25.-28. maj 2014 i Göteborg. Vi havde forhåbninger om et styrket gerontopsykologisk fokus, idet det er første gang en psykolog er præsident, nemlig Boo Johansson, og vi havde skrevet ud til vore nordiske kolleger for at slå et slag for gerontopsykologiske indlæg og deltagelse. Vi havde selv planlagt syv indlæg, men pga. beklagelige omstændigheder, blev vi kun repræsenteret med et enkelt indlæg, Mads Haanings "Gruppeterapi med ældre". Alt i alt, var der kun få gerontopsykologiske indlæg på kongressen, og den var som sådan ikke specielt psykologisk orienteret. De nordiske psykologer holdt et præ-kongres møde den 25. maj, hvor vi deltog med fire repræsentanter. Vi besluttede på mødet at styrke vores indbyrdes samarbejde og deltagelse i hinandens kurser, og Birgitta Ingridsson fra Stockholm meldte sig som tovholder. Som i København var fremmødet ikke overvældende; finnerne var slet ikke repræsenteret. Det bliver uden tvivl op af bakke at styrke dette samarbejde, idet det bliver besluttet på hvert præ-kongres møde (også i København for to år siden).

Bestyrelsen var også repræsenteret ved KAPS-temadag for kommunalt ansatte psykologer inden for voksenområdet i Odense den 10. september 2014. Susanne Kaagaard og Susanne Bollerup Overgaard, der stiller op til bestyrelsen, deltog.

Anna Aamand deltog i DP's formandskollegiemøde den 12. september 2014.

Formandskollegiemøderne er DP's formelle bagland, og der blev diskuteret forventninger til møderne. Der var krav om at blive inddraget i afgørende beslutninger.

Der er udsendt et Nyhedsbrev i det forløbne år.

Det er opmuntrende, at der tilsyneladende er en vis opmærksomhed over for gerontopsykologien blandt de studerende. Og det på trods af, at der hverken undervises eller forskes i området på universiteterne, med undtagelse af et enkelt projekt i Århus, og der mangler lærere og vejledere med viden om og interesse for gerontopsykologien. Vi har i årets løb fået henvendelser fra studentersektionen i Odense og Aalborg, som gerne vil slå et slag for gerontopsykologien og have besøg af gerontopsykologer fra bestyrelsen mhp. at få viden om feltet. Susanne Bollerup Overgaard og Sofie Nautrup Nielsen tager sammen med to studerende fra Århus universitet til SDU i Odense den 20. november 2014. Besøget i Aalborg finder først sted den 10. marts 2015. Det var planlagt til oktober i år, men de studerende kunne ikke skaffe egnede lokaler.

4. Fremlæggelse af regnskab

Regnskabet vedtages. Vi er ca. 50 medlemmer

Der skal være en fast procedure for at gøre opmærksom på betaling af medlemskab, samt for rykkere for manglende betaling.

5. Indkomne forslag

Ingen indkomne forslag.

6. Kommende arbejdsopgaver

Punktet begyndes med en præsentationsrunde blandt de fremmødte.

Bestyrelsesmedlemmerne holdt herefter hvert et oplæg omkring interesser og erfaringer samt centrale fremtidsperspektiver.

Susanne Kaagaard

Ansæt i Frederiksberg kommune. Titel som demenskonsulent.

Tre interessenter. Borgere, medarbejdere, ledere (og politikere)

Arbejdet fungerer omkring borgeren – ikke med borgeren. Supervision, sparring til personale.

Pårørende arbejde individuelt og i gruppe. Familiesamtaler. Undervisning af personale og

borgermøder. Opgaver omkring magtanvendelsesområdet. Konsulent i komplekse sager

Involveret i kommunernes værested for yngre demente.

Særligt blik for at indsatserne skal højne kvaliteten og trivslen for borgerne og deres pårørende.

At kontakten mellem de demensramte og de professionelle ikke bliver for rutinepræget.

Inddraget i stort projekt omkring ensomhed. *Fortæl for livet projektet under "Ensomme Gamles Værn"* her uddanner gruppeledere til at varetage fortællegrupper.

Har lille egen praksis.

Anna Aamand

Ansæt som uddannelsesansvarlig for specialpsykologuddannelsen i Region Midtjylland, Vest.

Klinisk psykolog, især patienter der falder udenfor pakkeforløb.

Privat praksis. Supervision og projekter i kommuner.

Involveret i forskningsprojekt på 2 institutioner for særlig udfordrende tilstande og adfærdsproblematikker.

Har netop deltaget i demenstopmøde – inviteret af "Demensalliancen", var her i arbejdsgruppen omkring "tidlig opsporing af demens"

Særlig viden omkring udfordrende adfærd. Arbejder i supervisionen med at udarbejde en demensprofil – der kan anvise samvær med den svært demente.

ISTDP uddannelse

Været aktiv i DP gennem mange år. Formand for Gerontopsykologisk fagnævn. Formand for den kommende ekspertgruppe på gerontoområdet i forbindelse med psykologkampagnen.

Vision, en drøm om at kunne være med til at levere viden som konsulenter til regionerne, nu hvor regionerne kun ansætter specialpsykologer. Udredning og behandling.

Kim Oskar Carlsen

Udviklingskonsulent i Silkeborg kommune. Opgaver omkring magtanvendelsesområdet, komplekse borgersager på demensområdet, afsøge og indhente viden omkring ældreområdet i DK og internationalt. Undervisningsopgaver.

Eks. på projekter er lige pt. Erindringsdans i samarbejde med Alzheimerforeningen. Projekt "på vej væk" i samarbejde med Viborg kommune. Projekt omkring nyt tilbud til pårørende til demente.

Planlægning af studieture, fx lige nu bl.a. Demenslandsbyen i Holland. Projekt omkring "naturfitness"

Særlige viden: Ældre og seksualitet og demens og seksualitet. Pårørendearbejde. Viden om udadreagerende adfærd, Huntingtons sygdom og Parkinsons sygdom. Ledelse (Velfærdsteknologi)

Muligheder for psykologstillinger på det kommunale område. Vi er attraktive fordi vi både kan være eksperter og styre processer.

Mads Greve Haaning

Ansæt i Gerontopsykiatrisk enhed på Psykiatrisk Center Amager siden åbningen i 2001. Forsvarede ph.d.-afhandlingen "Familiers omsorg for hjemmeboende ældre demensramte. En kvalitativ interventionsundersøgelse" i 2001.

Interesse og erfaring er primært psykoterapi med ældre, individuel, par og gruppeterapi. Arbejder et sted, hvor piller spiller en meget stor rolle i behandlingen af ptt. Det er tilfredsstillende, at have adgang til en behandlingsform, der udelukkende er baseret på ord og etablering af tillidsfuld relation og igen og igen erfare, at den skaber positive forandringer. Ptt. er som regel glade for denne form, en del klager over bivirkninger ved medicinen, og de er tilfredse med at der er et alternativ til pillerne. Hvis vi ser mere bredt på psykoterapi, som mange af os har personlig kendskab til, er det jo en metode til at udvikle sig og blive klogere på sig selv, som sådan er det ikke bare en behandlingsmetode.

Hos mange ptt. er det som om, at problemer, der i livsforløbet har været muligt at leve med og kompensere for, i den sene livsfase dukker op som påtrængende symptomer, ofte angst/depression, som kræver behandling. En del af forklaringen kan være, at aldringens udfordringer knytter sig livslange problemer. Fortrængningen af død og forfald hviler på et tyndere grundlag i alderdommen. Mange forstår ikke, hvorfor de har det, som de har. Tab er en fast bestanddel i enhver terapi med ældre, og genkommende temaer er:

- Frygten for at blive afhængig.
- Frygten for nedskæringer, der gør, at man ikke kan være sikker på at få hjælp til at oprette værdigheden.
- Det at man ikke længere kan det samme som tidligere går ud over selvværdet.
- Man kan ikke længere stræbe efter at blive helt rask. Man skal være glad for at det ikke bliver værre.
- Tab af nærtstående og tab af venner. Mange synes, at de sidder tilbage alene og forladt.
- Manglende lyst til at leve videre. Ingen mening med at leve videre med alle disse tab.
- Døden og forfaldet er blevet mere nærværende.

Efter nogle individuelle sessioner kan man mange gange få hurtigere gang i ændringsprocessen ved at invitere ægtefællen med, hvis der er ægteskabelige problemer, hvad der ofte er. Det er en mere dynamisk situation og meget meningsfuld for ptt.

For andre ptt. er det måske mere relevant, at de efter et kortere eller længere individuelt forløb, går videre til Mestringsgruppen. Mange mangler fortrolig kontakt med andre, og det at åbne op for sine problemer i en social kontekst er i sig selv kurativ, samtidig med at man lærer af de hinanden.

Har fornylig udgivet artiklen "Psykotterapi med ældre" i "Psykologisk Set" 95/2014.
Anbefaler bogen "Growing old" af den schweiziske psykoanalytiker Danielle Quinodoz.

Brainstorm ift. kommende arbejdsopgaver, visioner, ideer....

Overordnet arbejde på at styrke forholdet til medlemmerne. Samt samarbejde med psykologkampagnen 2 for at skaffe flere gerontopsykologiske stillinger. Ideer fra medlemmerne til ekspertudvalget under DP er meget velkomne.

Konkret fokus:

- DP har oprettet ny hjemmeside struktur, og dokumenterne fra den gamle hjemmeside skal flyttes over. Derudover vil vi supplere med en medlemsfortegnelse – evt. med en kommentar af det enkelte medlem og billede; samt give mulighed for at melde sig ind elektronisk på selskabet på hjemmesiden. Udover organisatoriske dokumenter planlægger vi at styrke det faglige indhold med pjecer, klinisk gerontopsykologisk litteraturliste (Mads byder ind) og evt. gerontopsykologisk artikelsamling samt inspiration til kurser/foredrag.
- Inddrage medlemmerne til varettagelse af specifikke opgaver – Naja Bøje og Anette Thomsen vil gerne involveres ift. Selskabets hjemmeside.
- Stud. Nina Broe og Nina C. Smith vil gerne involveres i at oprette en facebook gruppe.
- *Jobskabelse:* Kommuner, ældreplejen, sundhedsområdet, SoSu skoler. Sundhedscentre i kommunerne. Patientskoler. Rehabiliteringen (evt. døgn) bør også have et psykologisk tilbud. Hospice. Supervisere, vejlede, rådgive, ledelse.
- Ældreområdet skal ikke være lig med demens. Opmærksomhed på det kliniske perspektiv omkring psykologindsatser overfor ældre, fx terapi med ældre.
- Påvirke regionerne så et psykoterapeutisk tilbud til ældre med psykiatriske problemer ikke er afhængigt af, hvor man bor.
- Arbejde for at skabe mere viden omkring hvad gerontopsykologien kan. Det er muligt at skabe nuancer, fx at gerontopsykologi er langt mere end blot neuropsykologi. Modvirke alderisme.
- Skabe kendskab til vores selskab i forhold til andre psykologer. Rekruttering af nye medlemmer, fx de privatpraktiserende psykologer.

7. Fastlæggelse af budget og kontingent

Vi fortsætter med de nuværende satser. 200 kr. årligt, samt 100kr. til studerende, pensionister og medlemmer uden arbejde. Melder man sig ind efter 1. juni- er det halv pris

8. Valg af bestyrelse

Mads Greve Haaning
Kim Oskar Carlsen
Anna Aamand
Susanne Kaagaard
Lise Bender
Althea Larsen

Susanne Bollerup Overgaard

Suppleanter:

Michala Fog Hansen

Kira Mele

Konstituerende møde i bestyrelsen den 23. januar kl. 15.00 – 18.00 i DP's lokaler i København.

Flere medlemmer udtrykte interesse for at deltage i underudvalg.

9. Eventuelt

Maja O'Conner hilser og siger at hun gerne vil stille op til en konkret arbejdsopgave / workshop